

ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ У 2021 р.
ПІДТЕМИ НДР КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ «УМОВИ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗП(ПТ)О В СИСТЕМІ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»

(завідувач кафедри ГРОЗНИЙ ІГОР СЕРГІЙОВИЧ, доктор економічних наук, професор)

У 2021 році науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки, психології та менеджменту: професори Сидоренко В.В., Горошкова Л.А., Грозний І.С., доценти Лукіяничук А.М., Торба Н.Г., Рудич О.О., Фархшатова О.В., старша викладачка Харагірло В.Є. працювали над виконанням 5 етапу НДР з теми «Умови розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О системі неперервної професійної освіти», яка є частиною комплексної науково-дослідної теми «Удосконалення сучасних моделей підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у контексті формування і розвитку компетентностей педагогів професійної освіти» Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Університету менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України (номер державної реєстрації НДР 0117U002381, Дата реєстрації в УкрІНТЕІ 12.01.17, номер супровідного листа 01-02/76), затверджена протоколом Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» № 12 від 21.11.2016 р. та протоколом Вченої ради Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 1 від 25.01.2017 р. Термін виконання: з 1 січня 2017 року до 31 грудня 2020 року.

Мета 5 (підсумково-узагальнюючого) етапу полягала у аналізі та узагальненні отриманих результатів експериментального етапу, перевірки ефективності структурно-функціональної моделі розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі підвищення кваліфікації, проектування траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників в умовах сталого розвитку.

Експериментально-дослідна діяльність кафедри ПП та М у 2021 році спрямована на експериментальну перевірку умов та апробацію структурно-функціональної моделі розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О за інноваційною моделлю- Школи педагогічного коучингу.

Для апробації ОПП «Розвиток професійної (коучингової) компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О» до навчання у Школі педагогічного коучингу у січні- березні 2021 р залучено педагогічні працівники Дніпропетровської, Київської, Кіровоградської, Одеської, Черкаської Херсонської областей.

Унікальність ОПП полягає в поєднанні сучасних коучингових підходів, технік та цифрових технологій з орієнтацією на самостійне та неперервне оволодіння знаннями, компетенціями та навичками згідно реалізації освітніх послуг для дорослих, зокрема, в межах професійної (професійно-технічної) освіти. Це досягається целеспрямованим на цільову аудиторію, застосуванням технологій педагогічного коучингу, орієнтацією результатів освітнього процесу на кар'єрне зростання та синергетичну ефективність застосування освітніх компетенцій до різних вікових, професійних та мотиваційних груп слухачів та учасників освітнього процесу.

Програма ШПК розрахована на 75 годин (2.5 ЄКТС).

Основні складники програми – 6 коуч-сесій що реалізуються:

- в один етап за очною формою, заочною та очно-дистанційною формами навчання, передбачається самостійне оволодіння частиною матеріалу за заочною та очно-дистанційною формами навчання;
- коуч-сесії містять відповідні теми, що мають теоретичні та практичні навчальні матеріали й об'єднані за ознакою відповідності змісту, навчальній меті, завданням модуля;

Освітній процес побудовано у вигляді коуч-сесій, зокрема:

- Технологія селф-коучингу для безперервного професійного саморозвитку педагога
- Основи педагогічного коучингу
- Педагогічний коучинг в системі підготовки конкурентоспроможного педагога п(пт)о
- Механізми управління власним станом та поведінкою
- Розвиток конфліктологічної компетентності педагога зп(пт)о: коучинговий підхід
- Цифрові технології в професійній діяльності педагога-коуча

Освітній процес за розробленою програмою ШПК спрямовано на: підготовку конкурентоспроможного педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу, із використанням технологій педагогічного коучингу з метою оновлення педагогічного процесу, внесення новоутворень у традиційну систему за допомогою сучасних інноваційних технологій.

Необхідною умовою цього процесу є використання різноманітних технологій, зокрема технологій педагогічного коучингу щодо вдосконалення як власної професійної діяльності, так і особистісного професійного розвитку педагога впродовж життя.

У 2021 НПП кафедри розроблено робочі навчальні програми спецкурсів для слухачів ШПК, зокрема

Технологія селф-коучингу для безперервного професійного саморозвитку педагога (Сидоренко В.В.)

Педагогічний коучинг в системі підготовки конкурентоспроможного педагога П(ПТ)О (Харагірло В.Є.)

Механізми управління власним станом та поведінкою (Верченко Н.В.)

Розвиток конфліктологічної компетентності педагога ЗП(ПТ)О: коучинговий підхід(Торба Н.Г.)

Продуктивність діяльності Школи педагогічного коучингу для підготовки інноваційного, вмотивованого, конкурентоспроможного педагога професійної освіти підтверджено такими показниками проведеного вступного та заключного моніторингу:

- збільшення у педагогів професійної стресостійкості до змін, освітніх викликів, діяльності в інноваційних умовах (на 32 %);
 - підвищення мотивації до безперервного професійного розвитку, який став системним, цілеспрямованим для реалізації власних проєктів (програм) за індивідуальною освітньою траєкторією (на 68%);
 - збільшення кількості професійних ініціатив, інноваційних навчально-методичних продуктів у формі авторських персонал-технологій, методів навчання, кейсів та технологічних портфоліо (на 39,5%);
 - збільшення активності педагогів у заходах міжкурсого періоду, включаючи конференції, семінари, круглі столи, вебінари, тренінги (на 94%);
1. • активна участь у професійних змаганнях, турнірах, фестивалях, форумах (як учасники, члени журі, тренери, коучі тощо), інноваційних програмах, проєктах на регіональному, всеукраїнському рівнях (збільшено на 27 %)..

Результати діяльності Школи педагогічного коучингу презентовано у рамках роботи Дванадцятої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» відбувся Educational Space «Удосконалення сучасних моделей підвищення кваліфікації педагогів професійної освіти в умовах сталого розвитку». **21 квітня 2021 року**

Слухачі школи педагогічного коучингу приймають активну участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних семінарах та конференціях, які організовує кафедра ПП та М.

Необхідність дослідження умов розвитку психолого-педагогічної компетентності обумовлено тим, що професійна освіта у процесі інтеграції до європейського освітнього простору ставить до сучасного педагога підвищені вимоги. Трансформаційні процеси у суспільстві у свою чергу корегують ці вимоги з урахуванням особливостей ринку праці в Україні. Ці вимоги перш за все передбачають здатність педагога змінювати форми і методи, структуру і зміст навчального матеріалу, впроваджувати інноваційні педагогічні технології, розробляти інтеграційні курси, що неможливо без фахового зростання педагога професійної освіти.

У процесі контрольного експерименту визначено та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О:

1.Змістовне забезпечення розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О на курсах підвищення кваліфікації:

2..Застосування електронного навчально-методичного комплексу в процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О.

3. Застосування технологій педагогічного коучингу (створення Школи педагогічного коучингу як інноваційної моделі підвищення кваліфікації конкурентоспроможного педагога.)

4.Залучення педагогічних працівників до участі у науково-практичних заходах(міжнародні, Усеукраїнські конференції, семінари, круглі столи, тренінги, майстер-класи тощо)

Учасники експериментальних груп (педагогічні працівники Дніпропетровської, Київської, Кіровоградської, Рівненської, Херсонської областей) надали пропозиції щодо доповнення тематики змістових модулів, які розкривають питання впровадження інноваційних педагогічних технологій у освітній процес ЗП(ПТ)О, мотивації розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання та викладачів професійно-теоретичного навчання і розвитку конфліктологічної компетентності педагогічних працівників.

Було запропоновано доповнити зміст програм підвищення кваліфікації такими вибірковими спецкурсами:

«Мотивація професійної діяльності педагогічного працівника», «Психологічні аспекти попередження конфліктів в педагогічному колективі», «Розвиток критичного мислення учнів», «Розвиток готовності педагогів до інноваційної діяльності

Програми вибіркових спецкурсів експериментально перевірено у процесі підвищення кваліфікації. Довідки про впровадження додаються..

За результатами моніторингу визначено запити слухачів щодо тематики заходів у міжкурсовий період підвищення кваліфікації (науково-практичних семінарів, міжнародних конференцій, панельних дискусій, тренінгів тощо): розвиток психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників, застосування інноваційних психолого-педагогічних технологій в освітньому процесі ЗП(ПТ)О, моделювання інноваційної діяльності педагога, основні вектори розвитку інклюзивної освіти в сучасному євроінтеграційному просторі, обмін сучасним педагогічним досвідом, науково-практичні семінари професійного спрямування, тощо.

У процесі проведення експерименту визначено напрями вдосконалення процесуального компоненту підвищення кваліфікації у курсовий та міжкурсовий періоди.

На етапі залікової сесії та у міжкурсовий період науково-педагогічні працівники кафедри ПП та М проводять науково-практичні семінари та конференції різних рівнів (регіональні, Всеукраїнські, міжнародні). Це дозволяє залучити досвідчених педагогічних працівників провідних ЗП(ПТ)О України та зарубіжжя до обміну досвідом щодо застосування освітніх інновацій при підготовці конкурентоздатних робітничих кадрів та надає можливості педагогам професійної школи оприлюднити особисті розробки в електронних або друкованих виданнях.

дані дозволили сформулювати напрямки перспективних наукових досліджень щодо розробки та впровадження інноваційної професійно-орієнтованої моделі

розвитку цифрової компетентності педагогів професійної освіти; є актуальною та спрямована на вдосконалення системи неперервної освіти педагогічних працівників.

Висновки:

- проаналізовано ефективність використання розроблених програм вибіркового спецкурсів,

- перевірено дію механізмів науково-методичного супроводу спецкурсів модулів 2 та 5.1 у практично-зорієнтованій моделі удосконалення освітнього процесу закладів професійної (професійно-технічної) освіти у курсовий та міжкурсний періоди;

- проведено: науково-практичні конференції та семінари за проблемами розвитку психолого-педагогічної компетентності узагальнено дані та підготовлено підсумковий звіт НДР.

- Підготовлено:

- розділ у монографії «Інноваційні моделі підвищення кваліфікації педагогів професійних навчальних закладів у контексті формування та розвитку їх професійної компетентності»;

- рукопис навчально-методичного посібника: «Умови розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у системі безперервної професійної освіти».

Школа педагогічного коучингу як компетентнісна модель професійного розвитку сучасного фахівця: цифровий програмно-методичний комплекс:

В.Сидоренко, В. Харагірло, О. Нежинська, Н. Торба / за науковою редакцією доктора педагогічних наук В.В. Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2021, 210с.

Наукові публікації у наукометричних виданнях:

1. Lidia Horoshkova; Ievgen Khlobystov; Serhiy Kozmenko; Victoriya Trofymchuk. Econometric analysis of the national economy sustainable development based on environmental Kuznets curv [*International Journal of Global Environmental Issues \(IJGENVI\), Vol. 19, No. 1/2/3, 2020*](#) (Published online: 30 Apr 2021) * DOI: [10.1504/IJGENVI.2020.114870](https://doi.org/10.1504/IJGENVI.2020.114870)

2. **Khlobystov, L. Horoshkova, D. , O. Tarasenko , L. Filipishyna** Economic and mathematical modelling of sustainable extractionof natural resources *XIV International Scientific Conference «Geoinformatics 2020»*. 11-14 May 2021, Kiev, Ukraine. Publisher: **European Association of Geoscientists & Engineers**. Source: [**Conference Proceedings, Geoinformatics: Theoretical and Applied Aspects 2021**](#), May 2021

3. L. Horoshkova , Ie. Khlobystov, V. Trysnyuk Dynamic balance of natural resource use aimed at national economy`s sustainable development (the case of coal mining adaptive modelling) *XIV International Scientific Conference «Geoinformatics 2020»*. 11-14 May 2021, Kiev, Ukraine. Publisher: **European Association of Geoscientists & Engineers**. Source: [**Conference Proceedings, Geoinformatics: Theoretical and Applied Aspects 2021**](#), May 2021

4. V. Trysnyuk, T. Trysnyuk, I. Radchuk, L. Horoshkova, Ie. Khlobystov, Y. Nagorny Modeling of dangerous processes of natural and man-made disasters *XIV International Scientific Conference «Geoinformatics 2020»*. 11-14 May 2021, Kiev, Ukraine. Publisher: European Association of Geoscientists & Engineers. Source: [Conference Proceedings, Geoinformatics: Theoretical and Applied Aspects 2021](#), May 2021

5. V. Trysnyuk, O. Demydenko, T. Trysnyuk, L. Horoshkova, Ie. Khlobystov, Y. Holovan GIS technologies for monitoring forest plantations *XIV International Scientific Conference «Geoinformatics 2020»*. 11-14 May 2021, Kiev, Ukraine. Publisher: European Association of Geoscientists & Engineers. Source: [Conference Proceedings, Geoinformatics: Theoretical and Applied Aspects 2021](#), May 2021

6. Menshov, O., Kruglov, O., Vyzhva, S., Horoshkova L., Pereira P., Pastushenko, T., Dindaroglu, T. Landscape Position Effects on Magnetic Properties of Soils in the Agricultural Land Pechenigy, Ukraine *Orth Systems and Environment*, 2021 <http://link.springer.com/article/10.1007/s41748-021-00240-7> <https://rdcu.be/cmRIU>

7. Sydorenko Viktoriia V., Akhnovska Inna O., Smirnov Sergiy V., Verbovskiy Igor A., Melnychuk Olha V. Bridging the Digital Divide as a Basic Imperative of a Higher Education Modernization. [Special Issue: Development of a Market Economy in the context of the Global Financial Crisis](#): Monograph. Volume 39-9, September 2021 // ISSN: 1133-3197. DOI: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i9.5798>

8. Sydorenko Viktoriia V., Popova Alla B., Rehesha Nataliia L., Sinenko Oksana O., Trynko Olha I. Competence-Oriented Models of Professional Development of Specialists in the Context of Sustainable Education. [Special Issue: Development of a Market Economy in the context of the Global Financial Crisis](#): Monograph. Volume 39-9, September 2021 // ISSN: 1133-3197. DOI: 10.25115/eea.v39i9.5785

9. Sydorenko Viktoriia V., Dzhus Oksana V., Kozenko Roman V., Ivanenko Olena A., Zavadzka Tetiana M. The Model of Soft Skills Development of a Teacher under the New Educational Paradigm: Competencies, Values, Behavioral Indicators, Results. [Special Issue: Development of a Market Economy in the context of the Global Financial Crisis](#): Monograph. Volume 39-9, September 2021 // ISSN: 1133-3197. DOI: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i9.5774>

10. Hroznyi I., Kwilinski, A., Kuzior The Factorial-Reflexive Approach to Diagnosing the Executors' and Contractors' Attitude to Achieving the Objectives by Energy Supplying Companies *Energies* 2021, 14(9), 2572; <https://doi.org/10.3390/en14092572>

Монографії:

1. Сидоренко В.В. Створення єдиної інформаційно-комунікаційної екосистеми для професійного розвитку фахівців в умовах цифрової трансформації. Вікторія Сидоренко, Анастасія Денисова. *Сталий розвиток — XXI століття. Дискусії 2020: колективна монографія* / Національний університет «Києво-Могилянська академія» / за

СТАТТІ У МІЖНАРОДНИХ ВИДАННЯХ:

1. Sydorenko Viktoria. Sydorenko, V., Kravchynska, T., Aleinikova, O., & Dubinina, O. (2020). Marketing of educational services for continuous professional development of modern educator. *Educational Dimension*, 55, 75-92. <https://doi.org/10.31812/educdim.v55i0.3941>

Наукові публікації у фахових виданнях:

1. Денисова А.В., Харагірло В.Є. Школа педагогічного коучингу як інноваційна модель підвищення кваліфікації педагогів в системі безперервної професійної освіти. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, №37, 2021.

2. Сидоренко В.В. *Інформаційно-аналітичне забезпечення системи моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців професійної (професійно-технічної) освіти.* Сидоренко В.В., Денисова А.В., Сахно О.В., Кулішов В.С. *Інноваційна педагогіка*, 2020. 2 (29). стор. 135-141. ISSN 2663-6085

3. Горошкова Л.А., Хлобистов Є.В. Моделювання показників інфраструктурного розвитку природно-господарських систем ОТГ. *Економічний вісник університету : збірник наукових праць учених та аспірантів. Переяслав-Хмельницький : державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди. Переяслав-Хмельницький*, 2021. № 48. С.119-131 <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-48-119-131>

4. Горошкова Л.А., Хлобистов Є.В., Харагірло В.Є. Моделювання механізмів узгодження інтересів сторін у процесі підвищення кваліфікації педагогів професійної освіти (0,5 д.а.). *Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету*. 2021. №49. С.42-50

5. Горошкова Л.А., Хлобистов Є.В. Фінансові механізми розвитку освіти в умовах децентралізації. *Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету*. 2021. - №50.

Наукові публікації в збірниках міжнародних конференцій:

1. Торба Н.Г. Теоретичні засади дослідження конфліктів у роботах представників європейської та американської психологічної школи XII Международная научно–практическая конференция «Current issues, achievements and prospects of Science and education», 03-05 мая 2021 р., Афины, Греция

SBN – 978-9-40361-483-0 IThe XII International Science Conference «Current issues, achievements and prospects of Science and education», May 03 – 05, 2021, Athens, Greece. 280 p.c. 119-222

2 Торба Н.Г. Конфліктологічна компетентність як складова професійної компетентності педагога системі неперервної освіти / Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, м. Біла Церква, 20 травня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. с.438-442

3 Торба Н.Г., Голубєва Р.Ю. Современные тенденции инклюзивного образования в Украине // Основные направления развития инклюзивного образования: Международная научно-практическая on-line конференция (29 мая 2020 года), Республика Казахстан, г.Тараз, «Өрлеу», 2021.с.521-525

4.Харагірло В.Є. Педагогічний коучинг як технологія психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу/ В.Є. Харагірло/ Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, м. Біла Церква, 20 травня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. с.274-280

5.Лукіянчук А.М.Психологічні умови розвитку науково-методичної компетентності педагогів в сучасному освітньому середовищі. Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, м. Біла Церква, 20 травня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. с.102-105

6.Харагірло В.Є. Развитие инклюзивной компетентности педагогов Украины // Основные направления развития инклюзивного образования: Международная научно-практическая on-line конференция (29 мая 2020 года), Республика Казахстан, г.Тараз, «Өрлеу», 2021 .с 538-544

7.Фархшатова О.В. Сучасні вимоги до управління інноваційним потенціалом вітчизняних підприємств крізь призму корпоративного управління. - Реформування та стабілізація фінансово-економічної системи країни збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15 травня 2021 року) / Аналітичний центр «Нова Економіка». – Київ: ТОВ ТК Меганом, 2021. – 179 с., С.141-143.

Навчальні посібники, підручники:

1.Торба Н.Г. Психологічні аспекти творчого підходу в роботі педагога сучасної професійної школи : навчально-методичний посібник / укладач Торба Н.Г. – Біла Церква: БІНПО УМО, 2021. – 111 с.

2. Харагірло В.Є. *Інноваційні педагогічні технології у професійній діяльності педагогів ЗП(ПТ)О: Навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2021. 128С*

3. Ihor Hroznyi Artificial Intelligence Silesian University of Technology: ISBN 978-83-66489-58-5 Publisher: Wydawnictwo Naukowe TYGIEL sp. z o.o. ul. Głowackiego 35/341, 20-060 Lublin 2021, P.122 www.wydawnictwo-tygiel.pl

**Електронна бібліотека НАПН України кількість публікацій
за 2021р.**

Лукіяничук- 1 стаття 2 тези
Торба- 1 підручник
Харагірло- 1 стаття
Сидоренко- 1 монографія
Грозний -1 підручник

Завідувач кафедри ПП та М

І.С. Грозний